

Nils Funcke: Sätt dig in i da Costa-fallet, Gunnar Strömmer

Uppdaterad 2024-12-18 Publicerad 2024-12-18

Nils Funcke Foto: Filip Powidzki Casserblad

Regeringen bör utse en oberoende kommission med uppdraget att skärskåda det 40-åriga rättsfallet som har kallats "styckmordet". Bara med en sådan utredning kan någon sorts punkt sättas, skriver Nils Funcke.

Med ojämna mellanrum har det som kommit att kallas "styckmordet" aktualiserats. Ett 40-år gammalt rättsfall där det trots epitetet inte är fastställt att Catrine da Costa mördades. Uppmärksamheten har väckts tack vare nya dokumentärer, ett flertal böcker, nyhetsrapportering om läkarnas ihärdiga försök att få tillbaka sina legitimationer, nya rättsliga prövningar, uppdagandet av nya förhållanden, konspirationsteorier och massiva mediedrev mot läkarna.

Det som skiljer ut da Costa-fallet från flera andra uppmärksammade rättsfall, som till exempel det om Thomas Quick, är att läkarna trots att de friades för mord "dömdes" i

domskälen för att ha styckat da Costa, ett brott som då var preskriberat. "Skyldiga" men utan chans att få saken prövad i högre instans eftersom en friande dom och domskäl inte kan överklagas.

Dan Josefsson och Johannes Hallbom har i SVT:s "Det svenska styckmordet" tagit sig an rättsövergreppet mot Teet Härm och Thomas Allgén. Deras genomgång är välgjord.

Men vad händer nu?

Risken är överhängande att vi åter får en debatt som klingar av och ut. För denna gång, ska tilläggas. Affärer och rättsövergrepp mot enskilda eller grupper ligger där och gror, orsakar livslångt lidande för enskilda och fräter som rötan i ett bjälklag på tilltron till rättsstaten.

Till dess att en regering inser allvaret och tar ansvar, vilket brukar dröja flera generationer av politiker.

Justitieminister Gunnar Strömmer (M). Foto: Daniel Costantini

Den illegala verksamheten som Informationsbyrån (IB) bedrev med åsiktsregistreringen, inbrott, spioneri och brottsprovokationer förföljde socialdemokratiska regeringar i valrörelse efter valrörelse. Det var först med Säkerhetstjänstkommissionen som gick till botten med IB:s verksamhet som frågan kunde läggas till handlingarna om än som en mindre smickrande del av vår historia, precis som tvångsteriliseringarna och vanvården av barnhemsbarn. För att ta några exempel.

Nu gäller det två läkare. De kan få upprättelse genom att deras avlegitimisering ogiltigförklaras i en civilrättslig process eller att regeringen ex gratia, av nåd, ger läkarna en ersättning för de skador som staten orsakat dem, precis som i fallet Kevin där två bröder pekades ut som mördare.

Justitieminister Gunnar Strömmer har i SVT förklarat att ex gratia har skett i "utomordentligt få fall" och att han i nuläget inte "har möjlighet att värdera" omständigheterna i da Costa-fallet.

Men skaffa det då!

Oavsett rättsliga processer eller ex gratia bör regeringen utse en oberoende kommission. Och som Bergwallkommissionen i

Quick-fallet bör den ledas av en betrodd statsvetare eller jurist med uppdrag att skärskåda rättsväsendets, regeringars, tillsyns- och kontrollmyndigheternas agerande samt blottlägga brister i lagar och förordningar. Alternativt att regeringen ger uppdraget till Justitiekanslern (JK).

Med en kommission som drivs under regeringsformens krav på saklighet och opartiskhet samt offentlighetsprincipens rätt till insyn kan i varje fall någon sorts punkt sättas.

Läs mer:

[Barnpsykiatern i da Costa-fallet: Dan Josefssons bild av barnets vittnesmål är missvisande](#)

[Dan Josefsson: Barnpsykiatern i da Costa-fallet borde skämmas](#)

Text

Nils Funcke

Journalist och yttrandefrihetsexpert

© Detta material är skyddat enligt lagen om upphovsrätt